МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРНИХ НАПРЯМІВ І ШКІЛ

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: ВИБІРКОВА **Форма навчання**: ДЕННА/ЗАОЧНА
Освітній ступінь: магістр
Галузь знань: для всіх галузей знань
Спеціальність: для всіх спеціальностей
Освітня програма: для всіх освітніх програм
Рік навчання: 1 **Семестр**: 2
Кількість кредитів (годин):
денна форма навчання: 4 (120 год.: 14 – лекції; 18 – семінарські / 88 – самостійна робота)
заочна форма навчання: 4 (120 год.: 14 – лекції; 18 – семінарські / 88 – самостійна робота)
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle:
http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=880

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Кискін Олексій Миколайович
Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат філологічних наук, доцент
Кафедра: кафедра англійської філології та світової літератури
Робочій e-mail: kiskinalexey@gmail.com
Години консультацій на кафедрі: вівторок 14.00-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Історія літературних напрямів і шкіл» призначена для поглиблення фахових компетентностей студентів-філологів, але може бути рекомендована для студентів інших спеціальностей, які цікавляться літературою. Основний акцент робиться на тому, щоб дати студентові філологу цілісне уявлення про історію розвитку західноєвропейської культури та літератури; специфіку та відмінності літературних напрямків, течій, шкіл; традиції та новаторство літературних митців Західної Європи від Античної цивілізації до культури сучасності.

Метою вивчення дисципліни є:

- дати уявлення про західноєвропейську історію культурі та літературі як про динамічний процес, що відбиває формування зарубіжної культури;
- сформувати початкові уявлення про специфіку літератури серед інших мистецтв;
- забезпечити поняття фундаменту європейської культури;
- дати теоретичні знання про творчий метод та літературні напрямки, течії, школи; роди і жанри літератури; поетиці; системі художніх засобів тощо;
- визначити місце кожного періоду в історії Європи;

- сформувати уявлення про своєрідності античного, середньовічного і ренесансного світогляду, культури та літератури Нового і Новітнього часу, виділити основні тенденції розвитку зазначених національних культур і літератур на сучасному етапі;
- сформувати у студентів уявлення про історію та художній культурі країн Європи;
- виробити стійке уявлення про античність як культурі, що відбиває язичницькі уявлення та ідеали, що виражаються в героїзації людини;
- сформувати розуміння закономірності літературного процесу епохи Середніх століть і Відродження;
- сформувати уявлення про місце і специфіку літератури XVII-XVIII ст. загальному процесі світової літератури;
- засвоїти нові концепції людини і картини світу, їх формування і розвиток в умовах розвитку Нового часу;
- сформувати чіткі уявлення про нові жанрах в контексті епохи Просвітництва;
- отримати початкове уявлення про зарубіжну літературу XIX століття (європейської та американської) як філологічної дисципліни, що представляє собою вивчення літературного процесу в країнах Західної Європи і Америки;
- познайомити з провідними літературними напрямами епохи – романтизмом і реалізмом;
- навчити співвідносити цю епоху з попередніми етапами розвитку літератури;
- сформувати у студентів цілісне уявлення про історію розвитку зарубіжної літератури XIX-XX століть як про перехідний явище, в якому проявилося як продовження класичної літературної традиції, так і її подолання;
- познайомити зі специфікою естетичних пошуків в сфері мистецтва, художньої творчості;
- функціонування літературних течій в зарубіжній літературі XIX-XX століть, що представляють собою зміну класичних принципів, способів і форм творчості на некласичні модель (імпресіонізм, символізм, неоромантизм та ін.);
- дати уявлення про зміну естетичних парадигм, що відбуваються в літературі в XX ст.;
- на прикладі творчості окремих авторів проілюструвати спадкоємність, з одного боку, і полеміку, з іншого, що існують між XX століттям і літературними традиціями попередніх століть;
- висвітлити проблему традиції і новаторства в словесному мистецтві досліджуваного періоду;
- сформувати навички розгляду текстів художніх творів у єдності форми і змісту, а також їх аналізу з точки зору конкретно-історичного і загальнолюдського значення;
- розвинути навички культурологічного та літературознавчого аналізу, самостійної аналітичної роботи з художніми текстами.

В процесі викладання цієї дисципліни постійно підкреслюється нерозривний зв’язок літератури з політичним і громадським рухом епохи, історією громадської думки, історією філософії, західноєвропейської культури і мистецтва. Таким чином, дисципліна стає важливою ланкою в системному освоєнні гуманітарних знань, що дуже важливо для формування цілісного системного мислення майбутнього фахівця в галузі педагогічної діяльності.

Знання найважливіших феноменів художньої культури і літератури дозволить студентам більш впевнено орієнтуватися в складних явищах західноєвропейського світогляду. Курс «Історія літературних напрямів та шкіл» є важливим етапом вивчення особливостей світового літературного процесу і формує унікальні уміння і навички, серед яких на першому плані – комплексний аналіз художніх творів із залученням базових літературознавчих понять і необхідних відомостей з історії зарубіжної літератури і публіцистики.

Передумовою для вивчення дисципліни є оволодіння фаховими компетенціями, що формуються під час вивчення курсів «Історія та культура України», «Філософія», «Теорія

та історія світової літератури», «Лінгвістика та основи наукових досліджень», «Історія лінгвістичних вчень», тощо. Отримані знання з основ літературознавства необхідні для придбання студентами факультету іноземних мов навичок аналізу художніх творів, оцінки творчості письменника або певного етапу в розвитку літератури.

4. Результати навчання

Здобувачі освіти, що опанують навчальну дисципліну «Історія літературних напрямів і шкіл» ***зрозуміють:***

- характерні риси та естетичні прикмети зарубіжного мистецтва і літератури;
- закономірності розвитку зарубіжної літератури в сполученні з громадянської історією і історією культури різних народів;
- літературні течії;
- специфічні особливості творчості окремих письменників;
- оволодіють прийомами аналізу художнього твору,
- реферування науково-критичної літератури в річищі програмних тем;
- студентів основним принципам та методикам аналізу тексту.

В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти можуть оволодіти такими ***уміннями та навичками:***

- розкривати особливості змісту і форми творів зарубіжної літератури з використанням основних понять і термінів, прийомів і методів аналізу та інтерпретації текстів, прийнятих в сучасному літературознавстві;
- самостійно, виходячи з наявних теоретико-літературних знань, аналізувати літературний твір в контексті літературних тенденцій епохи;
- продемонструвати на практиці володіння ключовими літературно-критичними письмовими жанрами: анотація, рецензія, огляд, реферат;
- аналізувати наявні літературно-критичні судження щодо творчості досліджуваних письменників з виявленням власної позиції;
- користуватися наукової і довідкової літературою, бібліографічними джерелами і сучасними пошуковими системами;
- викладати усно і письмово свої висновки і спостереження з питань теорії та історії зарубіжної літератури;
- створювати тексти різного типу (анотація, коментар, огляд наукових джерел, реферат, самостійний аналіз тексту твору);
- застосовувати отримані знання в науково-дослідній та інших видах діяльності;
- вести дискусію аргументувати свою думку, толерантно відноситись до іншої точки зору;
- виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики;
- виявляти самостійність і соціальну відповідальність при виконанні функціональних обов’язків.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Література Стародавньої Греції та Риму. Особливості античного світогляду. Література епохи принципата Августа. Імператорський період римської літератури.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Поняття «Антична література». Хронологічні рамки, особливості античного світогляду. Поняття «міфологічний світогляд». Античний «космоцентризм». Грецька міфологія: космогонія і теогонія. Міфи про богів і героїв. Людина в грецькій міфології. Категорія «долі» в грецькій міфології. Героїчний епос архаїчного періоду, особливості	*Назва і реквізити (за ДСТУ або міжнародним стилем). URL:* 1. Бахул В.О., Коцур В.П. Культура античності. URL: https://pidru4niki.com/79216/kulturologiya/kultura_antichnosti 2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001.

жанру, своєрідність поетики. Циклічні поеми. Троянський цикл міфів. Поеми Гомера «Іліада», «Одіссея». Гомерівське питання. Міф та історія в гомерівському епосі. Поеми Гомера в українських перекладах. Гомерівські мотиви у творчості європейських поетів (Едгар По, Осип Мандельштам). «Гомерівські» гімни. Греко-перські війни і формування національної самосвідомості еллінів. Поняття «поліс». Структура поліса. Громадяни та «метеки». Роль Афінської держави в культурі класичного періоду. Мистецтво класичного періоду. Виникнення драми. Гіпотези походження театру. Організація театральних вистав. Роль театру в грецькому полісі. Біографія Есхіла. Греко-перська війна, битва за острів Саламін, Елевсінські містерії в біографії Есхіла. Трансформація ораторії в трагедію (Сценічне новаторство Есхіла). Джерела трагедій Есхіла, структура есхілівської трагедії. Своєрідність конфлікту. Особливості стилю. Біографія Софокла. «Століття Перикла». Особистість Перикла, громадські та естетичні ідеали епохи Перикла. Сценічне новаторство Софокла, джерела трагічних сюжетів. Своєрідність трагічного конфлікту в творчості Софокла. Римська література епохи принципату серпня. «Золотий вік» римської поезії. Формування римського класичного стилю (Вергілій, Горацій, Овідій), формування класичного стилю. Творчість Вергілія. Творчість Горація. Філософія «золотий середини». Естетичні погляди Горація («Наука поезії»). Римська елегія, творчість Овідія. Періодизація. Філософські школи і релігійні тенденції епохи (стоїцизм, неопіфагорейство, раннє християнство). Перехід від класицизму до «новим стилем» в літературі. Творчість Сенеки. Стоїчна філософія в листах і трагедіях Сенеки, особливості поетики трагедій Сенеки («Медея», «Федра», «Октавія»). Вплив трагічного стилю Сенеки на формування класицистичної трагедії. Поезія імператорського періоду, творчість Марциала: риси «нового стилю» в епіграмах Марциала. Творчість Ювенала. Художнє своєрідність «Сатир» Ювенала.	3. Губар О.М. Філософія. URL: https://pidru4niki.com/18211001/filosofiya/filosofiya 4. Зварич Василь. Марк Валерій Марціал: життя в епіграмі. URL: https://dspu.edu.ua/biblioteka/2020/12 5. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 6. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. Підручник. – Вид. 2-ге, стереотип. – К.: Либидь, 2004. – 718 с. 7. Словник античної мітології / Упоряд. Козовик І.Я., Пономарів О.Д. — Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006. — 312с. 8. Українська літературна енциклопедія // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. 9. Творчість Овідія. URL: https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php
Семінарське заняття (2 год.): Поняття «Антична література». Хронологічні рамки, особливості античного світогляду. Героїчний епос архаїчного періоду, особливості жанру, своєрідність поетики. Циклічні поеми. Роль Афінської держави в культурі класичного періоду. Мистецтво класичного періоду Римська література епохи принципату серпня. «Золотий вік» римської поезії. Формування римського класичного стилю (Вергілій, Горацій, Овідій), формування класичного стилю.	1. Бахул В.О., Коцур В.П. Культура античності. URL: https://pidru4niki.com/79216/kulturologiya/kultura_antichnosti 2. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. Підручник. – Вид. 2-ге, стереотип. – К.: Либидь, 2004. – 718 с. 3. Словник античної мітології / Упоряд. Козовик І.Я., Пономарів О.Д. — Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006. — 312с. 4. Бандура О. Теорія літератури в тезах, дефініціях, таблицях: Навчальний довідник / О. Бандура, Г. Бандура. – К.: Шкільний світ, 2008. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»). 5. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html

Завдання для самостійної роботи: Письмове завдання: Подивиться у Ваших словниках, чи занотовані ці опорні поняття: Аттика, архаїка, еллінізм, культ, крито-мікенська культура, матріархат, патріархат, фольклор, міфологія, міф, хтонічний, анімізм, фетишизм, гекатомба.	1. Словник античної мітології / Упоряд. Козовик І.Я., Пономарів О.Д. — Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006. — 312с. 2. Кирилюк З. В. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм: Посібник для вчителя / З. В. Кирилюк. – Тернопіль : Астон, 2002. – 259 с. 3. Літературознавчий словник-довідник // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 1 : А — Л. — С. 579. 4. Літературознавчий словник-довідник за редакцією Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. — К.: ВЦ «Академія», 2007.

Тема № 2. Історія літературних напрямів та шкіл Середніх віків та Відродження. Література раннього середньовіччя і література зрілого Середньовіччя. Література пізнього Середньовіччя. Передвідродження. Література Відродження. Відродження в Італії та Франції. Відродження в Англії.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Поняття «середні віки». Періодизація. Характерні риси середньовічного світогляду. Особливості середньовічної літератури. Християнство, його роль в житті середньовічного суспільства. Жанри церковної і світської літератури раннього середньовіччя. Раннє середньовіччя («темні століття»). Кельтський епос. Основні цикли: скандинавська література. Творчість скальдів. Міфологічні і героїчні пісні «Старшій Едди». Значення «Молодшій Едди». Ісландські саги. Англосаксонська література (Беовульф). Історична проза раннього середньовіччя («Історія франків» Григорія Турського, «Історія англів» Гальфрида Монмаутського). Каролінгське відродження. академія Карла Великого. Ієрархія жанрів середньовічної літератури XI-XIII століть. Французький героїчний епос. Основні цикли. «Пісня про Роланда» як зразок героїчного епосу. Національна своєрідність іспанського героїчного епосу. «Пісня про мого Сіда» (історія в поемі, система образів, своєрідність епічного героя, традиції міської культури). Національна своєрідність німецького героїчного епосу. «Пісня про Нібелунгів» (Історична основа і легенда, язичницьке і християнське початку, особливості хронотопу). Куртуазна література. Лірика Провансу, її значення в історії європейської лірики. Ієрархія жанрів куртуазної лірики. Образ Прекрасної Дами. своєрідність лірики трубадурів, труверів, мінезингерів. Лицарський роман. Основні цикли («античний», бретонський, візантійський). Зразок лицарського роману в творчості Кретьєна де Труа. Німецький лицарський роман. «Парцифаль» Вольфрама фон Ешенбаха. Романи про Трістана та Ізольду. Творчість Марії Французької. Поняття «Передвідродження». Формування ренесансного типу мислення. Передвідродження у Франції. Творчість Франсуа Війона. Передвідродження в Англії. Творчість Чосера. «Кентерберійські оповідання» як енциклопедія жанрів середньовічної літератури. Традиції Боккаччо в творчості Чосера. Передвідродження в Італії.	*Назва і реквізити (за ДСТУ або міжнародним стилем). URL:* 1. Аналіз твору «Пісня про Роланда» / Всесвітня література та культура. - №5. – 2003. – с.49. 2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 3. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження : навчальний посібник. – Київ : ЦУЛ, 2007. - 248 с. 4. Ковбасенко Ю.І. Література Середньовіччя. Посібник для учителів і студентів . – Київ, 2014. URL: https://www.researchgate.net/publication/343366039_LITERATURA_SEREDNOVICCA_Posibnik_dla_uciteliv_i_studentiv 5. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 6. Кирилюк З. В. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм: Посібник для вчителя / З. В. Кирилюк. – Тернопіль : Астон, 2002. – 259 с. 7. Козлик І. В. Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження («Картина світу». Естетика. Поетика) : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. — Івано-Франківськ : СИМФОНІЯ форте, 2011. — 344 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kozlyk_Ihor/Svitova_literatura_doby_Serednovichchia_ta_epokhy_Vidrodzhennia_Kartyna_svitu_Estetyka_Poetyka.pdf? 8. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 9. Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. Львів: Вища школа,1982. 440 с. URL: https://www.academia.edu/ 10. Удовіченко, Г. М. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури». – Кривий Ріг, 2019. – 121 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1688/1/Udovichenko_munual_04_04_19.pdf

Життя і творчість Данте. «Нове життя», традиції середньовічної лірики і школи «dolcestilnuovo», Своєрідність художнього світу «Божественної комедії» (жанр, композиція, концепція світу і людини в поемі, образ автора). Термін «Відродження». Особливості ренесансного світогляду (Антропоцентризм, індивідуалізм, гуманізм). Ренесансний гуманізм: світосприйняття і культурний рух. Ренесансна особистість. Титанізм і «зворотня сторона титанізму» (Лосєв). Періодизація літературного процесу. «Трагічний гуманізм» пізнього Ренесансу. Творчість Рабле. «Гаргантюа і Пантагрюель» енциклопедія середньовічної культури. Полеміка про «карнавальності» роману у вітчизняному літературознавстві (Бахтін, Лосєв, Аверинцев). Поезія французького Відродження. естетичний маніфест Плеяди («Захист і прославляння французької мови»), маньєризм у французькій ренесансної поезії (Ронсар). Пізній Ренесанс у Франції: маньєризм і раніше бароко. «Досліди» Монтеня, «Трагічні поеми» д'Обіньє – поетика бароко. Раннє Відродження в Англії. Оксфордський гурток гуманістів. «Утопія» Томаса Мора. Ренесансна поезія в Англії. Творчість поетів-«елизаветинцев» (Уайет, Саррей, Сідні). Творчість Спенсера («Королева фей» – своєрідність сюжету і форми). Англійська драматургія Відродження. Драматурги-попередники Шекспіра (Кід, Хейвуд). Творчість Марло. Творчість Шекспіра. Періодизація. Сонети Шекспіра (цикли, мотиви, образи). Історичні хроніки і проблема історизму Відродження. комедії Шекспіра (своєрідності художнього світу, поетика маньєризму). Ранні трагедії: особливості трагічного конфлікту, джерело трагічної ситуації, тип трагічного героя. «Трагедії доблесті» (Отелло, Макбет). Трагедії «стану світу» (Король Лір). Місце трагедії Гамлет у творчості Шекспіра. Джерело трагічної ситуації. пізній період творчості Шекспіра, поетика бароко і жанрове своєрідність трагікомедії («Зимова казка», «Буря»).	11. Історія зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження (для студентів філологічного факультету): навчально-методичний комплекс / уклад. Т.Й. Бандура. – Одеса: ПНПУ, 2018. – 65 с. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2160/1/Middle%20Ages%20and%20the%20Renaissance.pdf
Семінарське заняття (2 год.): Поняття «середні віки». Періодизація. Характерні риси середньовічного світогляду. Особливості середньовічної літератури. Поняття «Передвідродження». Формування ренесансного типу мислення. Передвідродження у Франції. Творчість Франсуа Війона. Передвідродження в Англії. Творчість Чосера. «Кентерберійські оповідання» як енциклопедія жанрів середньовічної літератури. Традиції Боккаччо в творчості Чосера. Передвідродження в Італії. Життя і творчість Данте. Термін «Відродження». Особливості ренесансного світогляду (Антропоцентризм, індивідуалізм, гуманізм). Ренесансний гуманізм: світосприйняття і культурний рух. Ренесансна особистість. Раннє Відродження в Англії. Оксфордський гурток гуманістів. «Утопія» Томаса Мора. Ренесансна поезія в Англії. Творчість поетів-«елизаветинцев» (Уайет, Саррей, Сідні). Історичні хроніки і проблема історизму Відродження. комедії Шекспіра (своєрідності художнього світу, поетика	1. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 2. Кирилюк З. В. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм: Посібник для вчителя / З. В. Кирилюк. – Тернопіль : Астон, 2002. – 259 с. 3. Козлик І. В. Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження («Картина світу». Естетика. Поетика) : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. — Івано-Франківськ : СИМФОНІЯ форте, 2011. — 344 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kozlyk_Ihor/Svitova_literatura_doby_Serednovichchia_ta_epokhy_Vidrodzhennia_Kartyna_svitu_Estetyka_Poetyka.pdf? 4. Нямцу А. Є. Міф. Легенда. Література / А. Є. Нямцу. – Чернівці: Рута, 2007. – 520 с. 5. Література західноєвропейського середньовіччя / за заг. ред. Н. О. Висоцької. 2-ге вид. «Історія зарубіжної літератури». Вінниця : Нова книга, 2005. 464 с. 6. Літературознавча енциклопедія : у двох томах /

маньєризму). Ранні трагедії: особливості трагічного конфлікту, джерело трагічної ситуації, тип трагічного героя. «Трагедії доблесті» (Отелло, Макбет). Трагедії «стану світу» (Король Лір). Місце трагедії Гамлет у творчості Шекспіра. Джерело трагічної ситуації. пізній період творчості Шекспіра, поетика бароко і жанрове своєрідність трагікомедії («Зимова казка», «Буря»).	авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 7. Історія зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження (для студентів філологічного факультету): навчально-методичний комплекс / уклад. Т.Й. Бандура. – Одеса: ПНПУ, 2018. – 65 с. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2160/1/Middle%20Ages%20and%20the%20Renaissance.pdf
Завдання для самостійної роботи: Сформулювати основні чинники впливу особливого соціально-економічного статусу міста на формування міської літератури та її жанрової структури.	1. Історія зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження (для студентів філологічного факультету): навчально-методичний комплекс / уклад. Т.Й. Бандура. – Одеса: ПНПУ, 2018. – 65 с. 2. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html

Тема № 3. Історія літературних напрямів та шкіл XVIII століття. Своєрідність літературного процесу в XVIII столітті. Французька література XVIII століття. Театр французького класицизму. Розвиток літературного процесу в XVIII столітті. Творчість Вольтера, Дідро. Англійська і німецька література XVIII століття.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Літературні напрями XVIII століття: класицизм, рококо, сентименталізм. Феномен «Просвітництво». Система жанрів класицистичної літератури XVIII століття. Напрямок рококо в літературі XVIII століття. Історія терміна «рококо». своєрідність стилю рококо. Сентименталізм. Філософські підстави сентименталізму Поезія і проза сентименталізму. Основні етапи історії французької літератури XVIII століття. Психологічний роман рококо (Маріво, Прево). «Перські листи» Монтеск'є як маніфест епохи Просвітництва. Французька література 1730-1750-х років. Творчість Вольтера. Періодизація. Художня творчість Вольтера. Просвітницький класицизм в трагедіях Вольтера («Цар Едіп», «Заїру», «Магомет). Поетика рококо в поемі «Орлеанська діва». Філософські повісті Вольтера, полемічний початок в них. Творчість. Дідро. естетика Дідро. Риси естетики сентименталізму в романі «Черниця». Творчість Руссо, періодизація. Особливості світогляду Руссо (трактат «Суспільний договір»). Поняття «руссоізм». «Юлія, або Нова Елоїза» (проблематика, характер конфлікту, психологізм, автобіографізм). «Сповідь» Руссо як явище сентименталізму. Основні етапи розвитку англійської літератури XVIII століття. Творчість Даніеля. Дефо. «Робінзон Крузо» як роман виховання. Творчість Джонатана Свіфта. Публіцистика в романі. «Подорожі Гуллівера» як антиутопія і полеміка з романом Дефо. Англійська література 1740-1750-х рр. Ранній сентименталізм. творчість Річардсона («Памела», «Кларисса», «Грандисон»). Творчість Філдінга. просвітницький характер концепції людини в романах Філдінга. Поезія англійського сентименталізму (Томсон, Коллінз, Юнг, Грей). Творчість Стерна. Синтез сентименталізму і рококо в творчості Стерна («Сентиментальна подорож» і «Трістрам Шенді»). Бароко в Німеччині XVIII	1. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII - XVIII століття. URL: https://westudents.com.ua/knigi/238-storya-zarubjno-lteraturi-XVII-XVIII-stolttya-davidenko-gy.html 2. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 3. Ніколенко О. М. Бароко. Класицизм. Просвітництво: Посібник для вчителя / О.М. Ніколенко. – Харків: Веста : Видавництво «Ранок», 2003. – 224 с. (Серія «Бібліотека словесника») 4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 5. Літературознавчий словник-довідник // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 1 : А — Л. — С. 579. 6. Літературознавчий словник-довідник за редакцією Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. — К.: ВЦ «Академія», 2007. 7. Удовіченко, Г. М. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури». – Кривий Ріг, 2019. – 121 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1688/1/Udovichenko_munual_04_04_19.pdf 8. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст..: Іст.-естет. Нарис / Б.Б. Шалагінов. – К.: Вид. дім „КМ Академія", 2004. – 360 с

століття. Своєрідність німецького класицизму. драматургія Лессінга. Рух «Бурі і натиску» – полеміка з раннім німецьким Просвітництвом і розвиток просвітницьких тенденцій в Німеччині. Творчість Гете і Шиллера. Концепція «Веймарського класицизму» Гете («Іфігенія в Тавриді»). «Художній універсалізм» пізнього творчості Гете (філософська лірика). Роман про становлення художника («Вільгельм Мейстер»). Трагедія «Фауст» (історія створення, своєрідність жанру, філософська проблематика, конфлікт, символіка).	
Семінарське заняття (2 год.): Літературні напрями XVIII століття: класицизм, рококо, сентименталізм. Феномен «Просвітництво». Система жанрів класицистичної літератури XVIII століття. Напрямок рококо в літературі XVIII століття. Історія терміна «рококо». своєрідність стилю рококо. Сентименталізм. Філософські підстави сентименталізму Поезія і проза сентименталізму. Основні етапи історії французької літератури XVIII століття. Психологічний роман рококо (Маріво, Прево). «Перські листи» Монтеск'є як маніфест епохи Просвітництва. Французька література 1730-1750-х років.. Основні етапи розвитку англійської літератури XVIII століття. Творчість Даніеля. Дефо. «Робінзон Крузо» як роман виховання. Творчість Джонатана Свіфта. Ранній сентименталізм. творчість Річардсона («Памела», «Кларисса», «Грандисон»). Творчість Філдінга. Творчість Стерна. Синтез сентименталізму і рококо в творчості Стерна («Сентиментальна подорож» і «Трістрам Шенді»). Бароко в Німеччині XVIII століття. Своєрідність німецького класицизму. Просвітництвом і розвиток просвітницьких тенденцій в Німеччині. Творчість Гете і Шиллера.	1. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII - XVIII століття. URL: https://westudents.com.ua/knigi/238-storya-zarubjno-lteraturi-XVII-XVIII-stolttya-davidenko-gy.html 2. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 3. Ніколенко О. М. Бароко. Класицизм. Просвітництво: Посібник для вчителя / О.М. Ніколенко. – Харків: Веста : Видавництво «Ранок», 2003. – 224 с. (Серія «Бібліотека словесника») 4. Ніколенко О. М. Романтизм у поезії (Г. Гейне, Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло): Посібник для вчителя / О. М. Ніколенко. – Харків: Веста : Видавництво «Ранок», 2003. – 176 с. (Серія «Бібліотека словесника») 5. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 6. Удовіченко, Г. М. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури». – Кривий Ріг, 2019. – 121 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1688/1/Udovichenko_munual_04_04_19.pdf
Завдання для самостійної роботи: Підготувати презентацію доповіді до семінарського заняття на тему: «Художній універсалізм» пізньої творчості Гете (філософська лірика)	1. Шалагінов Б. Б. Шлях Гете. Життя, філософія, творчість: Посібник для вчителя / Б.Б. Шалагінов. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 288 с. (Серія «Бібліотека вчителя зарубіжної літератури») 2. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.

Тема № 4. Європейські літературні напрями та школи XIX століття. Романтизм як напрям і метод. Ранній німецький романтизм. Пізній німецький романтизм Берлінські романтики. Англійський романтизм. Блейк, Колрідж. Творчість Байрона. Творчість В.Скотта. Французький романтизм. Американський романтизм.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Історія терміна «Романтизм». Поняття «епоха романтизму». Основні етапи історії романтизму. Основні риси романтичного світогляду. філософські підстави романтичного світогляду і романтичної естетики. значення Французької революції в становленні романтичного світогляду. Естетика романтизму. Традиції Просвітництва і полеміка з просвітницькою філософією і естетикою. Жанрові	*Назва і реквізити (за ДСТУ або міжнародним стилем). URL:* 1. Анненкова О.С. А 68 Англійська література вікторіанської епохи. Курс лекцій: Навчальний посібник. – Київ, 2016. – 168 с. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33100/Annenkova.pdf?sequence=1 2. Апенко Е.М. Історія зарубіжної літератури XIX століття. 2018. URL:

особливості літератури романтизму. Поняття «романтичне двоєсвітість», «романтична іронія». Типологія романтичного героя. Основні етапи історії німецького романтизму. Концепція Художника в творчості романтиків йенскої школи (Новаліс, Тік, Шлегель). Гейдельберзький гурток романтиків. Жанр балади у творчості Арнима і Брентано. Значення діяльності братів Грімм. Творчість Шаміссо. Берлінські романтики. Творчість Генріха фон Клейста і еволюція романтичного свідомості в Німеччині. Творчість Гофмана. Періодизація. принцип романтично їдвоєсвітості та романтична іронія в художньому світі Гофмана. Творчість Гейне. Жанрова своєрідність «Книги пісень». Своєрідність світогляду і естетичних принципів Гейне. Проблема творчого методу Гейне. Англійська література 1760-1780-х рр. Тенденції передромантизму («Пісні Осіана» Макферсона, «готичний» роман Уолпола, Льюїса). Творчість Блейка. Естетика поетів «Озерної школи». Теорія поетичної мови. Жанр балади у творчості поетів «Озерної школи» (Передмова до збірки «Ліричні балади»). Концепція природи в творчості Вордсворта (цикл «Люсі», поема «Прелюд»). Концепція природи в «Баладі про Старого Мореплавця» Колріджа. Пантеїзм Колріджа. Поетика фантастичного. Байрон і феномен «Байронізму». Періодизація творчості. Рання лірика. Жанр ліро-епічної поеми в творчості Байрона. Концепція свободи у творчості Байрона. еволюція естетичних принципів в пізній (італійський) період. «Дон Жуан» – проблема еволюції творчого методу Байрона. Творчість Шеллі. Особливості світогляду і естетики Шеллі. Жанр філософської поеми у творчості Шеллі. Тема творчості і концепція поета в поемі «Адонаис». Творчість Кітса. Естетика і поетичне новаторство Кітса (Великі оди). Втілення принципу «прекрасне є істина» в поемах «Ізабелла», «Переддень святий Агнеси». Еллінізм Кітса. Жанр балади у творчості Вальтера Скотта. Жанр історичного роману у творчості Вальтера Скотта: основні цикли історичних романів, концепція історії, особливості сюжетосложення, і композиції, своєрідність конфлікту, система образів і функція протагоніста. Поетика балади в оповідної структурі романів, значення передмов. Періодизація Ранній французький романтизм. Творчість Жермени де Сталь. Творчість Шатобріана. Творча діяльність групи «Сенакль» (Нодьє, Гюго, Віньї, Дешан). Жанр «особистого роману» в літературі французького романтизму. психологізм ранньої французької романтичної прози (Мюссе, Сенанкура, Констан). Поняття «син століття». Авантюрно-історичний роман у творчості Олександра Дюма. Пізній французький романтизм. Творчість Віктора Гюго. Періодизація. еволюція творчого методу в ранній період. Особливості світогляду і естетики Гюго (Передмова до драми «Кромвель»). Новаторство Гюго в поезії і драматургії. своєрідність історичних уявлень Гюго. Творчість Жорж Санд. Естетичні погляди. Концепція мистецтва, ідеал Художника. Психологізм ранніх	https://stud.com.ua/113250/literatura/ranniy_romantizm_iyenskiy_gurtok_romantikiv 3. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 4. Дітькова С.Ю. Історія зарубіжної літературі XIX століття. Курс лекцій. URL: https://library.znu.edu.ua/files/sto.htm 5. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 6. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 7. Романишин Н. І. Національна ідентичність в поезії англійського романтизму. Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 536 с. 8. Удовіченко, Г. М. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури». – Кривий Ріг, 2019. – 121 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1688/1/Udovichenko_munual_04_04_19.pdf 9. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.

романів Жорж Санд. Реалістичні тенденції в романах другого періоду. Національна своєрідність і основні напрямки американського романтизму (трансценденталізму, аболіціонізм, «плантаторська традиція»). Періодизація американського романтизму. Особливості раннього періоду (1820-30-ті роки). Творчість Вашингтона Ірвінга. Жанр історичного роману в творчості Купера. Творчість Едгара По. Естетичні принципи. Мотиви і образи поезії Едгара По. Жанр новели в творчості Едгара По.	
Семінарське/практичне/ заняття (2 год.): Історія терміна «Романтизм». Поняття «епоха романтизму». Основні етапи історії романтизму. Основні риси романтичного світогляду. філософські підстави романтичного світогляду і романтичної естетики. значення Французької революції в становленні романтичного світогляду. Естетика романтизму. Традиції Просвітництва і полеміка з просвітницькою філософією і естетикою. Жанрові особливості літератури романтизму. Основні етапи історії німецького романтизму.. Берлінські романтики. Творчість Генріха фон Клейста і еволюція романтичного свідомості в Німеччині. Творчість Гофмана. Творчість Гейне. Англійська література 1760-1780-х рр. Тенденції передромантизму («Пісні Осіана» Макферсона, «готичний» роман Уолпола, Льюїса). Творчість Блейка. Концепція природи в творчості Вордсворта (цикл «Люсі», поема «Прелюд»). Байрон і феномен «Байронізму». Періодизація творчості. Творчість Шеллі. Особливості світогляду і естетики Шеллі. Жанр філософської поеми у творчості Шеллі. Жанр балади у творчості Вальтера Скотта. Жанр історичного роману у творчості Вальтера Скотта: основні цикли історичних романів, концепція історії, особливості сюжетосложения, і композиції, своєрідність конфлікту, система образів і функція протагоніста. Періодизація Ранній французький романтизм. Творчість Жермени де Сталь. Творчість Шатобріана. Творча діяльність групи «Сенакль» (Нодьє, Гюго, Віньї, Дешан). Жанр «особистого роману» в літературі французького романтизму. психологізм ранньої французької романтичної прози (Мюссе, Сенанкура, Констан). Авантюрно-історичний роман у творчості Олександра Дюма. Пізній французький романтизм. Творчість Віктора Гюго. Періодизація. еволюція творчого методу в ранній період. Особливості світогляду і естетики Гюго (Передмова до драми «Кромвель»). Творчість Жорж Санд. Естетичні погляди. Концепція мистецтва, ідеал Художника. Психологізм ранніх романів Жорж Санд. Періодизація американського романтизму. Особливості раннього періоду (1820-30-ті роки). Творчість Вашингтона Ірвінга. Жанр історичного роману в творчості Купера. Творчість Едгара По. Естетичні принципи. Мотиви і образи поезії Едгара По. Жанр новели в творчості Едгара По.	1. Анненкова О.С. А 68 Англійська література вікторіанської епохи. Курс лекцій: Навчальний посібник. – Київ, 2016. – 168 с. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33100/Annenkova.pdf?sequence=1 2. Апенко Е.М. Історія зарубіжної літератури XIX століття. 2018. URL: https://stud.com.ua/113250/literatura/ranniy_romantizm_iyenskiy_gurtok_romantikiv 3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 4. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 5. Дітькова С.Ю. Історія зарубіжної літературі XIX століття. Курс лекцій. URL: https://library.znu.edu.ua/files/sto.htm 6. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 7. Українська література Електронна бібліотека https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2782-realizm-viznachennya 12. Таранік-Ткачук К. В. Від Вітмена до Маркеса: Матеріали до уроків зарубіжної літератури / К. В. Таранік-Ткачук. – Тернопіль : Мандрівець, 2005. – 196 с. ; Біла церква : Дельфін, 2011. – 220 с. 13. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.

Завдання для самостійної роботи: Сформулюйте стисло (у вигляді тез) ключові компетенції, які мають набути учні 9-го класу після опанування ними теми «романтизм». Художні тексти та джерельну базу можна знайти на сайті МОН України в Програмі зарубіжна література.	1. Анненкова О.С. А 68 Англійська література вікторіанської епохи. Курс лекцій: Навчальний посібник. – Київ, 2016. – 168 с. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33100/Annenkova.pdf?sequence=1 2. Апенко Е.М. Історія зарубіжної літератури XIX століття. 2018. URL: https://stud.com.ua/113250/literatura/ranniy_romantizm_iyenskiy_gurtok_romantikiv 3. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix

Тема № 5. Реалізм як творчий метод. Творчість Стендаля, Бальзака, Флобера. Творчість Діккенса. Пізній американський романтизм.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Історія терміна «реалізм». Поняття «класичний реалізм». Принципи реалістичної естетики (історизм, психологізм, соціальний детермінізм). Основні етапи становлення реалізму в європейській літературі. Реалістичні тенденції в літературі французького романтизму (Мюссе, Констан, Жорж Санд). Становлення реалістичного методу у Франції. Полеміка з попередніми традиціями і спадкоємність. Філософські підстави світогляду Стендаля (Вольтер, Гельвецій). Культ Наполеона як героїчної особистості. Психологізм Стендаля (трактат «Про любов»). Уявлення про щастя і мотивах людської діяльності. концепція національного характеру. Тип героя в романі «Червоне і чорне». Еволюція героя у творчості Стендаля: рух «від героя до людини» (Карельський). «Італійські хроніки» і проблеми стилю прози. Італійська тема в творчості Стендаля. Проблема італійського характеру. Творчість Бальзака. «Людська комедія». Суспільство як герой роману. Задум «книги про Францію XIX століття». Поетика назви. Композиція циклу. Принципи зв'язку матеріалу (Наскрізні теми і мотиви, відсутність розв'язок, прийом «оповідання в оповіданні», принцип «Хронологічній непослідовності»). Основні теми «Людської комедії». Герої «Людської комедії». Індивідуальне і типове. Значення «Філософських етюдів» в структурі «Людської комедії». Творчість Гюстава Флобера. Філософські підстави світогляду Флобера Традиції романтизму в ранній творчості Флобера. Естетика Флобера («Пізнання Істини за допомогою прекрасного», принцип об'єктивного письма, метафори: «вежа зі слонової кістки» і «серце Художника», своєрідність трактування принципу «мистецтво для мистецтва»). Роман «Пані Боварі». Своєрідність сюжету і його інтерпретації. Традиції Паскаля і Спінози. Роман «Пані Боварі» у французькій та вітчизняній критиці. Тема «Виховання почуттів» і «виховання почуттями» в романі «Виховання почуттів». Феномен віри в циклі «Три повісті». Діккенс. Періодизація. Ранній період. «Нариси Боза». «Посмертні записки Піквікського клубу». Історія створення. Своєрідність конфлікту.	*Назва і реквізити (за ДСТУ або міжнародним стилем). URL:* 1. Анненкова О. С. Зарубіжна література XIX ст. : європейська реалістична проза 1830-1880 рр. : підручник. Київ : Знання України, 2006. 438 с. 2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 4. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 5. Лаврова А.О. Література американського романтизму : Навчальний посібник / А.О. Лаврова. - Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2010. - 160 с. 6. Лаврова А.О. Література американського романтизму. URL: https://subject.com.ua/article/philology_2/4.html 7. Наливайко Д.С. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму: Підручник / Д.С. Наливайко, К.О. Шахова. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2008. - С. 238-413. 8. Пригодій С.М. Американський романтизм : Полікритика / С.М. Пригодій, О.П. Горенко - К. : Либідь, 2006. - 440 с. **9.** Українська література Електронна бібліотека. URL: https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2782-realizm-viznachennya 10. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. — 424 с. URL: https://core.ac.uk/download/355870624.pdf 11. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.

Образ Піквіка. Традиція роману XVIII століття і новаторство у ранніх творах («Життя і пригоди Олівера Твіста», «Життя і пригоди Ніколаса Нікльбі»). Жанр «різдвяної повісті» у творчості Діккенса. Жанр роману виховання у творчості Діккенса («Домбі і син»). Соціальний проблемний роман 1850-х років («Крихітка Дорріт», «Холодний дім»). Психологізм пізнього творчості Діккенса («Великі сподівання», «Наш спільний друг», «Таємниця Едвіна Друда»). Жанрова своєрідність історичних романів Діккенса, еволюція історичних уявлень письменника («БарнебиРадж», «Повість про два міста»). Національна своєрідність та основні напрямки пізнього американського романтизму (трансценденталізмом, аболіціонізм, «плантаторська традиція»). Традиції європейського романтизму та європейської філософії. Своєрідність зрілого американського романтизму (1840-60-ті роки). «Американський міф» і школа трансценденталістів (Емерсон, Торо). Концепція природи і людини у романі Мелвілла «Мобі Дік». Творчість Вітмена.	
Семінарське заняття (2 год.): Історія терміна «реалізм». Поняття «класичний реалізм». Принципи реалістичної естетики (історизм, психологізм, соціальний детермінізм). Основні етапи становлення реалізму в європейській літературі. Реалістичні тенденції в літературі французького романтизму (Мюссе, Констан, Жорж Санд). Становлення реалістичного методу у Франції. Філософські підстави світогляду Стендаля (Вольтер, Гельвецій). Творчість Бальзака. «Людська комедія». Суспільство як герой роману. Задум «книги про Францію XIX століття». Поетика назви. Творчість Гюстава Флобера. Філософські підстави світогляду Флобера Традиції романтизму в ранній творчості Флобера. Естетика Флобера Роман «Пані Боварі». Своєрідність сюжету і його інтерпретації. Діккенс. Періодизація. Ранній період. «Нариси Боза». «Посмертні записки Піквікського клубу». Історія створення. Своєрідність конфлікту. Образ Піквіка. Традиції європейського романтизму та європейської філософії. Своєрідність зрілого американського романтизму (1840-60-ті роки). «Американський міф» і школа трансценденталістів (Емерсон, Торо). Концепція природи і людини у романі Мелвілла «Мобі Дік». Творчість Вітмена.	1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 3. Зарубіжна література XIX – XX ст. : від романтизму до модернізму : навчальний посібник / уклад. Ю. Ревук. Умань : Візаві, 2018. 236 с. 4. Зарубіжна література XIX ст. Реалізм : навчальний посібник / уклад. Ю. Ревук. Умань : ФОП Жовтий О., 2016. 116 с. 5. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 6. Лаврова А.О. Література американського романтизму. URL: https://subject.com.ua/article/philology_2/4.html 7. Наливайко Д.С. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму: Підручник / Д.С. Наливайко, К.О. Шахова. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2008. - С. 238-413. 8. Ніколенко О. Зарубіжна література XIX століття : підручник для студентів закладів вищої освіти. Київ : Грамота, 2018. 226 с. 9. Пригодій С.М. Американський романтизм : Полікритика / С.М. Пригодій, О.П. Горенко - К. : Либідь, 2006. - 440 10. Поняття про реалізм та історія його формування. Ознаки реалізму як літературного напряму. URL: https://zarlit.com/lesson/9klas_4/2.html 11. Реалізм – Основи літературзнавста. URL: https://pidru4niki.com/18210712/literatura/realizm 12. Реалізм. Поняття про реалізм та історія його формування. Характерні ознаки реалізму як літературного напряму. Взаємодія реалізму з іншими напрямами XIX ст. URL: https://tvir.biographiya.com/realizm-ponyattya-pro-realizm-ta-istoriya-jogo-formuvannya-xarakterni-oznaki-realizmu-yak-literaturnogo-napryamu-

	vzayemodiya-realizmu-z-inshimi-napryamami-xix-st-ii-semestr/ 13. Сізова К. Зображення людини як художній вимір літературного напряму. Питання літературознавства. 2009. Вип. 78. С. 42-49. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/18469/05-Sizova.pdf?sequence=1 14. Українська література Електронна бібліотека. URL: https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2782-realizm-viznachennya 15. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. — 424 с. URL: https://core.ac.uk/download/355870624.pdf 16. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя. Історико-естетичний нарис : навчальний посібник. Київ : Академія, 2004. 360 с.
Завдання для самостійної роботи: Розкрийте на прикладах із художніх текстів принципи реалістичної естетики (історизм, психологізм, соціальний детермінізм).	1. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 2. Реалізм як основний напрям літератури 2-ої пол. XIX ст.: характерні ознаки, представники. URL: https://znanija.com/task/38110285 3. Наливайко Д. С. Епістемологія й поетика реалізму. Слово і Час. 2004. № 11. С. 3-18. 4. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. — 424 с. URL: https://core.ac.uk/download/355870624.pdf

Тема № 6. Історія зарубіжних літературних напрямів та шкіл XX століття. Історія культури і літератури Франції та Англії кінця XIX – початку XX століття. Творчість Золя. Естетика і поетика французького символізму. Реалізм рубежу XIX-XX століть. Література Англії першої половини XX століття. Німецька література I половини XX століття. Французька література I половини XX століття. Література США I половини XX століття.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Французький натуралізм: етапи розвитку, філософські, природничонаукові, естетичні передумови виникнення натуралізму. Задум і композиція циклу «Ругон-Маккари». Природний аспект циклу (дві гілки сім'ї в плані спадковості). Історія виникнення сім'ї в романі «Кар'єра Ругон». Соціально-історичний аспект циклу: тема критики суспільства періоду II Імперії в усіх його проявах. романи про буржуазії: «Кар'єра Ругон» (1871), «Здобич» (1871), «Черево Парижа» (1873), «Нана» (1890), «Гроші» (1891); тема народу: романи «Пастка» (1877), «Жерміналь» (1885). Еволюція теми. Художнє своєрідність романів Е. Золя: роман опису (функція деталі в зв'язку з теорією середовища); символічні образи, лейтмотиви; міфологічні образи; поєднання натуралістичного об'єктивізму і романтичного пафосу; оповідна	*Назва і реквізити (за ДСТУ або міжнародним стилем). URL:* 1. Анненкова О. С. Зарубіжна література XIX ст. : європейська реалістична проза 1830-1880 рр. : підручник. Київ : Знання України, 2006. 438 с. 2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 3. Гиленсон Б.А. Історія зарубіжної літератури другої половини XX – початку XXI століття., 2014. URL: https://stud.com.ua/76413/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_drugoyi_polovini_xx_-_pochatku_xxi_stolittya 4. Денисова Т. Історія американської літератури XX ст. Київ : ВД Києво-Могилянська академія, 2012. 486 с. 5. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ :

манера і стиль. Соціально-історичні передумови, філософські витоки символізму. Естетика символізму: ідеалістична концепція двоєсвітості; поняття Таємниці, Світовий душі, різне тлумачення таємниці; інтуїтивна природа творчості; теорія відповідностей (сонет А. Рембо «Голосні»); теорія символу, сугестивність, асоціативність образу, підтекст; принцип злиття поезії з музикою; новаторство в області лексики вірша (А. Рембо), віршуванні («звільнений вірш» П. Верлена, «вільний вірш» А. Рембо і С. Малларме); двоїста природа символізму (установка на елітарність, теорія «Мистецтва для мистецтва» і досягнення в області поетики). Творчість П. Верлена, переломлення теорії символізму в його поезії. Творчість А. Рембо, особливості його символізму, художнє новаторство. Місце творчості Г. де Мопассана в історії французької та європейської літератури рубежу століть (психологічний напрям в романі і новелі). Естетика Г. де Мопассана. Проблема методу. Основні принципи естетики Г. де Мопассана представлені в його статті: Г. де Мопассан. Про роман (Передмова до роману «П'єр і Жан»). Романи «Життя» (1883), «Милий друг» (1885). Новелістика Г. де Мопассана. Пізніша творчість Г. де Мопассана (кінець 1880 – початок 1890 рр.). романи «П'єр і Жан», «Сильна як смерть», «Наше серце», новели «Орля», «Хто знає?» Соціально-політичні та естетичні погляди Д. Ґолсуорсі. розвиток принципів реалістичного мистецтва. Тема «форсайтизму» у творчості Д. Ґолсуорсі (від «Вілли Рубейн» (1900) до «Сазі про Форсайтів» (1906-1921). Протиставлення Краси, Свободи, Любові, Мистецтва світу власників (основний конфлікт романів). Композиція форсайтського циклу. Еволюція поглядів Д. Голсуорсі та відображення її в останніх романах «Саги про Форсайтів» і «Сучасній комедії». Мотив минає минулого. еволюція образу Сомса Форсайта. Колективний портрет молодого покоління (символ білої мавпи). Історико-літературна ситуація в Англії першої половини XX століття. Англійська модернізм і творчість Дж. Джойса. Мета, завдання, функції мистецтва в естетичній концепції Д. Джойса. Статті «Драма і життя», «День натовпу», записні книжки письменника. Історія створення роману «Улісс». Творчий задум. Система планів в романі (Міфологічний, реальний, тематичний, додаткові). Роль гомерівських паралелей в сюжетно-тематичної організації роману. Взаємозв'язок сюжетних, міфологічних і тематичних ліній в романі. Проблематика роману Р. Олдінгтона «Смерть героя». Своєрідність теми «втраченого покоління». Семантика назви. Особливості сюжету («роман виховання»). Система образів. Образ Джорджа Уинтерборна і його еволюція. Структурно-композиційні особливості роману. Хронотоп. Оповідальна структура. Образ оповідача. жанровий синкретизм роману. Роман-джаз. Загальна характеристика. Література	ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 6. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 7. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 8. Натуралізм у французькій літературі. Еміль Золя https://pidru4niki.com/19931212/literatura/naturalizm_frantsuzkiy_literaturi_emil_zolya 9. Натуралізм у французькій літературі. Еміль Золя https://zarlit.com/info/history_XIX_XX/23.html 10. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.– Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf

німецького експресіонізму. Концепція світу і людини в творчості Ф. Кафки (на прикладі одного з романів). Епічний театр Б. Брехта. Цілі, завдання та принципи епічного театру. Ефект «очуження» в сюжеті і композиції п'єси Б.Брехта «Матінка Кураж та її діти». Основна проблематика творчості Т. Манна. Тема бюргера і художника в творчості Т. Манна (від «Будденброків» до «Доктора Фаустуса»). Роль Т. Манна в введенні і осмисленні поняття «інтелектуальний роман». Особливості поетики романів Т. Манна: багатошаровість розповіді; особливе ставлення до міфу; специфіка хронотопу; особливості психологізму. Історико-літературна ситуація у Франції першої половини XX століття. дадаїзм і формування естетики сюрреалізму. Основні поняття сюрреалізму в інтерпретації Бретона: сюрреальність; «Автоматичне письмо»; сновидіння, безумство, сюрреалістична мрія. Особливості сюрреалістичної техніки. розвиток і переосмислення традицій роману-ріки в модерністському епосі М. Пруста «У пошуках втраченого часу». Пруст і Бергсон: час як творимо в індивідуальній свідомості естетична реальність. Семантика назви циклу романів «У пошуках втраченого часу». Трактування часу і простору. Самоцінність інстинктивної пам'яті. Особливості поетики епопеї «У пошуках втраченого часу». екзистенціальна філософія як вираження кризового стану духу європейської цивілізації. естетика екзистенціалізму. Концепція екзистенціалістської особистості. Формування творчих принципів Е. Хемінгуея, його новаторство в області реалізму, сутність поетики «айсберга». Роман «Фієста» як твір літератури «Втраченого покоління». Комплекс «чоловічих» ідеалів, індивідуалістична мораль стоїцизму, використання досвіду живопису, прояви поетики «айсберга». У.Фолкнер і його «Йокнапатофа» як світообраз американського Півдня. Роман «Шум і лють» як експериментальний роман: структура потоку свідомості, поетика, форми вираження авторської присутності, соціально-історичне і притчову початку в романі, особливо хронотопу. Зв'язок роману з іншими творами Фолкнера.	
Семінарське заняття (2 год.): Естетика символізму: ідеалістична концепція двоєсвітості; поняття Таємниці, Світовий душі, різне тлумачення таємниці; інтуїтивна природа творчості; теорія відповідностей (сонет А. Рембо «Голосні»); теорія символу, сугестивність, асоціативність образу, підтекст; Творчість А. Рембо, особливості його символізму, художнє новаторство. Місце творчості Г. де Мопассана в історії французької та європейської літератури рубежу століть (психологічний напрям в романі і новелі). Естетика Г. де Мопассана Історико-літературна ситуація в Англії першої половини XX століття. Англійській модернізм і творчість Дж. Джойса. Мета, завдання, функції мистецтва в естетичній концепції Д. Джойса.	1. Гиленсон Б.А. Історія зарубіжної літератури другої половини XX – початку XXI століття., 2014. URL: https://stud.com.ua/76413/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_drugoyi_polovini_xx_-_pochatku_xxi_stolittya 2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – поч. XX ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 3. Денисова Т. Історія американської літератури XX ст. Київ : ВД Києво-Могилянська академія, 2012. 486 с. 4. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.htmlЛі

Статті «Драма і життя», «День натовпу», записні книжки письменника. Історія створення роману «Улісс». Творчий задум. Система планів в романі (Міфологічний, реальний, тематичний, додаткові). Роль гомерівських паралелей в сюжетно-тематичної організації роману. Взаємозв'язок сюжетних, міфологічних і тематичних ліній в романі.	тературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 5. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 2. 624 с. 6. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.– Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf
Семінарське заняття (2 год.): Загальна характеристика. Література німецького експресіонізму. Концепція світу і людини в творчості Ф. Кафки (на прикладі одного з романів). Епічний театр Б. Брехта. Роль Т. Манна в введенні і осмисленні поняття «інтелектуальний роман». Історико-літературна ситуація у Франції першої половини ХХ століття. дадаїзм і формування естетики сюрреалізму. Основні поняття сюрреалізму в інтерпретації Бретона. Формування творчих принципів Е. Хемінгуея, його новаторство в області реалізму, сутність поетики «айсберга». У.Фолкнер і його «Йокнапатофа» як світообраз американського Півдня.	1. Гиленсон Б.А. Історія зарубіжної літератури другої половини ХХ – початку ХХІ століття., 2014. URL: https://stud.com.ua/76413/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_drugoyi_polovini_xx_-_pochatku_xxi_stolittya 2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури ХІХ – поч. ХХ ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. 3. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ ст. Київ : ВД Києво-Могилянська академія, 2012. 486 с. 4. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 5. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 6. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 2. 624 с. 7. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.– Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf
Завдання для самостійної роботи: Поняття «втрачене покоління» і його представники в літературі Європи і США (Р.Олдингтон, Е.-М. Ремарк, Е. Хемінгуей, Ф.-С. Фіцджеральд і ін.).	1. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ ст. Київ : ВД Києво-Могилянська академія, 2012. 486 с. 2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури ХІХ – поч. ХХ ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. 3. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.– Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf

Тема № 7. Загальні тенденції розвитку зарубіжної літератури у 2 половині ХХ століття. Інтертекстуальність в літературі. Творчість В. Ґолдінга. Театр абсурду. Естетика антідрами. Беккет, Йонеско, Адамов. Німецька література після Другої світової війни. Американська література другої половини ХХ століття. Творчість Дж. Апдайка. Література Латинської Америки.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Історичні і художні координати нового періоду. Основні тенденції історичного розвитку в 2-й половині ХХ ст. Осмислення післявоєнної дійсності. Посилення морально-філософської проблематики.	*Назва і реквізити (за ДСТУ або міжнародним стилем). URL:* 1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є.Теорія літератури. Підручник. – К., 2001. 2. Гиленсон Б.А. Історія зарубіжної літератури

Поліваріантність художнього досвіду, висунення літератури «третього світу». Остання хвиля класичного модернізму. Різні інтерпретації поняття «постмодернізм». Поняття інтертекстуальності. Широке вживання постмодерністських прийомів в епоху пошуків універсального художньої мови. Творчість В. Ґолдінга в контексті культурно історичної ситуації другої половини ХХ століття. Стаття «Притчі» як творчий маніфест письменника. Концепція людської природи в системі філософських поглядів В.Ґолдінга. Ідейно-художня своєрідність роману «Володар мух». Особливості світогляду і художнього методу Д. Фаулза. Проблеми самопізнання і свободи в романі «Жінка французького лейтенанта». Історія створення роману Д. Фаулза «Жінка французького лейтенанта», творчий задум. Проблематика роману. Сюжетно-композиційні особливості. Театр абсурду (антідрама). світобачення і естетика антідрами. Відмова від традиційного художнього мови драми, індивідуалізації персонажів і вибудовування причинно-наслідкових зв'язків. Філософські аспекти творчості В. Ґолдінга. Взаємодія людини, природи і цивілізації в романах В. Ґолдінга. Концепція «добра» і «зла». Мотив «темряви людського серця». Цивілізація і варварство в романі В. Ґолдінга «Володар мух». Герої романів В. Ґолдінга: проблема вибору. Синтез філософського та художнього почав в романі «Володар мух». Алегоричне початок роману. Набуття попередників: театр А. Жарри, «театр жорстокості» А. Арто. Специфіка художнього мислення Е. Іонеско і С. Беккета. Екзистенціалізм і «театр абсурду». Театральний експеримент: роль умовності, нові взаємини сценічної дії і тексту, пародія на логічне мислення, недовіра до слова, трансформація образу. «Театр абсурду» і деміфологізація повсякденному житті. п'єси Е. Іонеско – «наочний посібник з соціальної патології масової свідомості». Модель героя: «людина взагалі» або «людина епохи»? Миттєвості життя і вічне самотність героїв С. Беккета в п'єсі «Чекаючи на Годо». Фінал п'єси «Лиса співачка»: декларація слова як такого. Трагедія мови в «театрі абсурду». Літературна діяльність «Групи 47» – німецький варіант ангажованою літератури. Стаття Г.Р. Хокке «Німецька каліграфія, або Блиск і злидні сучасної літератури» – маніфест післявоєнної німецької літератури. Теза В. Вейрауха про так званої «суцільної вирубки». «Розповіді для хрестоматії» В. Борхерта – історія «Покоління, яке пішло, не попрощавшись». В. Кёппен – безпристрасний хронікер ХХ століття. Образ повоєнного життя в романах В.Кёппена «Голуби в траві» і «Теплиця». осмислення історичної провини в романі «Смерть у Римі». Творчість Г. Грасса: «набуття загальних закономірностей в деталях». «Данцигскойтрилогія» Г. Грасса. Метаморфози героя в романі Г.Е. Носсака «Справа Д'Артеза». Фігура протоколіст в романі. Образ Д'Артеза – «людини, відхилився від норми». Тема маски, ролі та ігри. Образ оповідача. Освоєння реальності: творчість Дж. Стейнбека, Д.Д. Селінджер, Д. Апдайка. Картина світу в	другої половини ХХ – початку ХХІ століття., 2014. URL: https://stud.com.ua/76413/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_drugoyi_polovini_xx_-_pochatku_xxi_stolittya 3. Гундорова Т. Проявлення Слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – К., 1997. 4. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури ХІХ – поч. ХХ ст. : підручник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://pidru4niki.com/14050923/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_xix 5. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 6. Киричук, Е.В. История зарубежной литературы 7. Павличко, Соломія. Теорія літератури / Передм. Марії Зубрицької. — К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. — 679 с. 8. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.– Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf 9. Просалова В. А. Інтертекстуальний аналіз: теорія і практика. Навчальний посібник. Вінниця, 2019. 206 с. 10. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч.Е.Вінквіста, В.Е.Тейлора. Київ : Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2003. 516 с. 11. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ ст. Київ : ВД Києво-Могилянська академія, 2012. 486 с. 12. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. : Навчальний посібник / за ред. Кузьменка В.І. – Київ : ВЦ Академія, 2012. 432 с. 13. Паві П. Словник театру. Львів : ЛНУ ім. Франка, 2006. 640 с. 14. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 15. Шаповал Мар'яна. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика: навч. посібник .– К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2013. – 167 с. URL: https://www.academia.edu/ 16. Яременко В. Визначальні художньо-стильові напрями і течії в літературі ХХ ст. // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: В 4 кн. – К., 2003.

романах К. Воннегута. Література бітників: пошуки духовних ідеалів, трагізм світовідчуття, відчуженість особистості. Основні поняття давньоіндійської поетики, сприйняті Селінджер. образ молодого героя в романі «Над прірвою в житі»: проблема самопізнання і самовираження в романі. Пошук духовного наставника. «Цикл про Гласс» – пошуки ідеального героя. Образ сучасного світу в оповіданнях Селінджера. Тема творчості і творчої особистості в творах Селінджера. Міф і сучасність у романі Д. Апдайка «Кентавр»: принцип відображення і міфологічні паралелі в романі. Метафоричний сенс ідеї кентавра. Особливість оповідної манери в романі «Кентавр»: безліч ракурсів індивідуального бачення. Міфологія дитинства в романі. Характер фантастики К. Воннегута. Авторська позиція – принципова «антісерйозність». Спотворення картини світу в романах К. Воннегута. Латиноамериканська література – відкриття ХХ століття. Відображення життя континенту в творчості А. Карпентьера, М.А. Астуріаса, Х .Кортасар, М. ВаргасаЛьоси, Г.Гарсіа Маркеса. Звернення до міфологічного мислення. Літературна формула «магічного реалізму» – переломлення дійсності крізь призму фольклорної свідомості. Міф і історія в романі Г.Гарсіа Маркеса «Сто років самотності». Жанрова своєрідність роману. Розповідні рівні роману: казка, притча, «інтелектуальний фольклор ХХ століття», іронія. Проблема творчого методу. Просторово-часові відносини. магія реальному житті. Сенс назви роману і інтерпретація фіналу. Новелістика Х.Л. Борхеса. Тема книги і творчої праці. Вихідна теза творчості Х.Л. Борхеса: «Весь світ – величезна бібліотека». Проблема автора і читача в «забобонних етики читача» і «Вавилонської бібліотеці». Магія оповідного мистецтва Х.Л. Борхеса. образ журналіста в романі М. ВаргасаЛьоси «Тітонька Хулія і писака».	

Семінарське заняття (2 год.): Історичні і художні координати нового періоду. Основні тенденції історичного розвитку в 2-й половині XX ст. Осмислення післявоєнної дійсності. Посилення морально-філософської проблематики. Творчість В. Ґолдінга в контексті культурно історичної ситуації другої половини XX століття. Стаття «Притчі» як творчий маніфест письменника. Концепція людської природи в системі філософських поглядів В.Ґолдінга. Театр абсурду (антідрама). світобачення і естетика антідрами. Відмова від традиційного художнього мови драми, індивідуалізації персонажів і вибудовування причинно-наслідкових зв'язків. Набуття попередників: театр А. Жарри, «театр жорстокості» А. Арто. Специфіка художнього мислення Е. Іонеско і С. Беккета. Екзистенціалізм і «театр абсурду». «Театр абсурду» і деміфологізація повсякденному житті. п'єси Е. Іонеско – «наочний посібник з соціальної патології масової свідомості». Літературна діяльність «Групи 47» – німецький варіант ангажованою літератури. Освоєння реальності: творчість Дж. Стейнбека, Д.Д. Селінджер, Д. Апдайка. Картина світу в романах К. Воннегута. Література бітників: пошуки духовних ідеалів, трагізм світовідчуття, відчуженість особистості. Латиноамериканська література – відкриття XX століття. Відображення життя континенту в творчості А. Карпентьера, М.А. Астуріаса, Х .Кортасар, М. ВаргасаЛьоси, Г.Гарсіа Маркеса. Звернення до міфологічного мислення. Літературна формула «магічного реалізму» – переломлення дійсності крізь призму фольклорної свідомості.	1. Гиленсон Б.А. Історія зарубіжної літератури другої половини XX – початку XXI століття., 2014. URL: https://stud.com.ua/76413/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_drugoyi_polovini_xx_-_pochatku_xxi_stolittya 2. Денисова Т. Історія американської літератури XX ст. Київ : ВД Києво-Могилянська академія, 2012. 486 с. 3. Історія зарубіжної літератури XX ст. : Навчальний посібник / за ред. Кузьменка В.І. – Київ : ВЦ Академія, 2012. 432 с. 4. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 5. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. 6. Літературознавча енциклопедія : у двох томах / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 2. 624 с. 7. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.– Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf 8. Павличко, Соломія. Теорія літератури / Передм. Марії Зубрицької. — К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. — 679 с.
Семінарське заняття (2 год.): Кінець XX століття – переважно епоха рецепції тексту. Випробування «меж» слова, мови і літератури. Нова якість літератури. Категорії ігор. естетика постмодернізму: гра з текстом, гра в тексті. Дж. Фаулза, М. Кундера – поетика постмодерністського роману. Літературознавство як експортер теоретичного дискурсу. Внесок структуралізму в літературний світ XX століття. Постструктуралістська «епістемологічна свідомість». Постмодерна теоретична рефлексія. «Ситуація постмодерну»: теоретичні аспекти вивчення сучасної літератури. Криза «історії» і «теорії літератури» в сучасному літературознавстві. «Пошуки методу». Криза детермінізму.	1. Гиленсон Б.А. Історія зарубіжної літератури другої половини XX – початку XXI століття., 2014. URL: https://stud.com.ua/76413/literatura/istoriya_zarubizhnoyi_literaturi_drugoyi_polovini_xx_-_pochatku_xxi_stolittya 2. Історія зарубіжної літератури XX ст. : Навчальний посібник / за ред. Кузьменка В.І. – Київ : ВЦ Академія, 2012. 432 с. 3. Калантаєвська Г. П. Зарубіжна література. Курс лекцій., 2017. URL: https://zarlit.com/reader/lectures_zar_lit/index.html 4. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури XX століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл.– Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pomazan_IZL_RP-3_Pidruchnik_XX_st.pdf
Завдання для самостійної роботи: Підготувати до семінарського заняття презентацію на тему: Елітарна і масова культура. Тривіальна і масова: проблема розрізнення. Поетика масової літератури: організація сюжету, типу героя. Маскультура як сюжет літератури. Пародіювання «формульних штампів» серйозною літературою: мотиви і наміри.	1. Устименко-Косоріч, О. А. Масова та елітарна культура: проблеми взаємодії : навч. посіб. для студ. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4248/1/посібник%20масова%20та%20елітарна%20культура.pdf 2. Павличко, Соломія. Теорія літератури / Передм. Марії Зубрицької. — К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. — 679 с.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять
Згідно з «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використовував надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності
Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю
Модульна контрольна робота складається з теоретичного питання, історико-літературного питання та практичного завдання:
Зразок модульної контрольної роботи:
Варіант №
1. Поняття про модернізм і авангардизм, їх співвідношення.
2. Традиції й новації у прозі Дж. Стейнбека (за романом «Грона гніву»).
3. Розкрийте естетичні принципи експресіонізму за сонетом Р.-М. Рільке «Орфей».

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	**Оцінка за традиційною шкалою**
	залік
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування (конспект) наукових статей	5
Доповідь-презентація	5
Підготовка рецензії, есе	5

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Тестові завдання (1-16 питання) – I рівень	1 бал за вірну відповідь = 16 балів
Тестові завдання (17-18 питання) – II рівень	1 бал за вірну відповідь = 8 балів
Тестові завдання (19-20 питання) – III рівень	3 бали за вірну відповідь = 6 балів
Усього	30

Викладач _____ Кискін О.М.

Затверджено на засіданні кафедри англійської філології та світової літератури протокол № 2 від «29» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Овсейнікова Г. О.